

ВИСНОВОК ГРОМАДСЬКОЇ АНТИКОРУПЦІЙНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ

від «11» січня 2015 р.

Назва законопроекту	Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення умов ведення бізнесу (дерегуляція)
Номер законопроекту	1580
Дата реєстрації	22.12.2014
Ініціатор законопроекту	Кабінет Міністрів України
Веб-адреса картки законопроекту на сервері ВРУ	http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/w ebproc4_1?pf3511=53076
Головний комітет ВРУ	Комітет з питань промислової політики та підприємництва
Інші комітети	Комітет з питань соціальної політики, зайнятості та пенсійного забезпечення Комітет з питань будівництва, містобудування і житлово-комунального господарства Комітет з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності Комітет з питань аграрної політики та земельних відносин Комітет з питань економічної політики Комітет з питань правової політики та правосуддя Комітет з питань охорони здоров'я та ін. (усього 17 комітетів)
Етапи проходження законопроекту	Прийнято в першому читанні (25.12.2014)
Висновок Головного науково-експертного управління ВРУ	Доцільно повернути суб'єкту законодавчої ініціативи на доопрацювання з наступним урахуванням висловлених зауважень та пропозицій.
Висновок профільного Комітету ВРУ	Рекомендується повернути суб'єкту права законодавчої ініціативи на доопрацювання.
Інші висновки	Відсутні
Корупційна небезпечність проекту (за 5-бальною шкалою)	3
Суспільна важливість проекту (за 5-бальною шкалою)	3
Висновок та рекомендації	Виявлено корупційні ризики. Врахувати під час підготовки законопроекту до другого читання.

Виконавець: Роман Склярів, експерт Центру політичних студій та аналітики.

Перевірив: Микола Хавронюк, директор з наукового розвитку Центру політико-правових реформ, доктор юридичних наук, професор.

РЕЗУЛЬТАТИ ГРОМАДСЬКОЇ АНТИКОРУПЦІЙНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ

Корупціогенні фактори

	<i>Корупціогенний фактор</i>	<i>Кількість норм</i>
1)	неправильне визначення функцій, повноважень (обов'язків) і відповідальності певних суб'єктів (органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їхніх посадових і службових осіб, інших осіб, на яких поширюється дія Закону «Про запобігання корупції»):	1
	- визначення компетенції за формулою «має право»;	-
	- широта дискреційних повноважень;	1
	- надмірна свобода підзаконної нормотворчості;	-
	- відсутність відповідальності за правопорушення;	-
2)	колізії і вади законодавчої техніки;	-
	- колізії;	-
	- корупціогенні вади законодавчої техніки;	-
3)	прогалини в регулюванні:	2
	- прогалини в нормах матеріального права;	1
	- відсутність або недостатність контролю і прозорості;	-
	- відсутність або недостатність адміністративних і судових процедур;	1
	- відсутність або недостатність конкурсних (аукціонних) процедур;	-
4)	неправильне визначення умов реалізації належного особи – одержувачу публічних послуг права (необґрунтовані обтяження при його реалізації) або умов виконання обов'язку;	-
5)	неправдиві цілі прийняття законопроекту.	1
	Всього	4

Задекларована суть законопроекту

<i>Мета</i>	<i>Спосіб досягнення</i>
Дерегуляція господарської діяльності, що дасть можливість Україні підвищити позицію у рейтингу Doing Business.	Приведення законодавства в окремих сферах у відповідність до законодавства ЄС, ліквідація дозвільних центрів, як окремої складової центрів надання адміністративних послуг.

Яким чином може працювати корупційна схема (у т.ч. хто може одержати неправомірну вигоду, а хто може постраждати):

Законопроект містить ряд корупційних ризиків, пов'язаних із:

- наданням необґрунтованих прав і привілеїв певним суб'єктам господарської діяльності та відповідним обмеженням прав власників земельних ділянок;
- прогалинами у регулюванні порядку розгляду позову про відшкодування товариству збитків, завданих посадовою особою цього товариства, що має бути зазначено у ЦПК України;
- включенням «інших осіб» до переліку суб'єктів надання адміністративних послуг, що може призвести до комерціалізації цих послуг;
- наданням адміністратору, який сам може бути суб'єктом правопорушення, права на складання протоколів про адміністративні правопорушення.

Ключові наслідки

Стаття Закону	Корупціогенний фактор	Наслідок
<p>Статті 102, 122, 149, 168, 208, Розділ X Земельного кодексу України</p>	<p>Неправдиві цілі прийняття законопроекту. Пропонується надати додаткові права та привілеї суб'єктам господарської діяльності, що займаються спорудженням, експлуатацією та обслуговуванням об'єктів трубопровідного транспорту, нафтових і газових свердловин, а саме:</p> <ul style="list-style-type: none"> - право (в обхід мораторію) на купівлю-продаж земельних ділянок сільськогосподарського призначення, які перебувають у власності громадян та юридичних осіб; - звільнення від відшкодування втрат сільськогосподарського і лісгосподарського виробництва; - обмеження права власника земельного сервітуту вимагати припинення його дії, якщо встановлення земельного сервітуту унеможливує використання земельної ділянки, у випадках, пов'язаних із спорудженням, експлуатацією та обслуговуванням об'єктів трубопровідного транспорту, нафтових і газових свердловин; - доповнення переліку підстав для вилучення земельних ділянок державної власності, які перебувають у постійному користуванні, в межах сіл, селищ, міст районного значення «для будівництва об'єктів трубопровідного транспорту, нафтових і газових свердловин...» та ін. 	<p>Нововведення прямо не стосуються дерегуляції (спрощення процедур, скасування зайвих погоджувальних документів тощо), а стосуються розширення прав та привілеїв однієї категорії осіб та відповідного звуження прав іншої категорії осіб. Саме тому прийняття цих нововведень може призвести до виникнення корупційних ризиків, пов'язаних з необґрунтованим обмеженням прав власників земельних ділянок та наданням додаткових прав і привілеїв суб'єктам господарської діяльності, що займаються спорудженням, експлуатацією та обслуговуванням об'єктів трубопровідного транспорту, нафтових і газових свердловин.</p>
<p>Ст. 116 Цивільного кодексу України</p>	<p>Прогалини в регулюванні. Пропонується запровадити так званий «похідний позов» (про відшкодування товариству збитків, завданих посадовою особою цього товариства). Проте без внесення необхідних змін щодо порядку його розгляду до Цивільного процесуального кодексу України (зміни до якого у проекті не пропонуються) його</p>	<p>Така ситуація створює передумови для корупційних ризиків, пов'язаних із некоректною імплементацією права на позов, який пропонується додати вказаною нормою.</p>

	запровадження може відбуватись некоректно.	
Ст. 1 Закону «Про адміністративні послуги»	Прогалини в регулюванні. До переліку суб'єктів надання адміністративних послуг пропонується додати «інших осіб» у випадку, передбаченому законом.	Ця норма уможлиблює повернення до негативної практики, коли управлінські послуги надаватимуть суб'єкти підприємницької діяльності на платній основі, що містить корупційні ризики.
Ст. 13 Закону «Про адміністративні послуги»	Неправильне визначення функцій, повноважень (обов'язків) і відповідальності певних суб'єктів (органів державної влади). До переліку завдань адміністратора пропонується додати складання протоколів про адміністративні правопорушення у випадках, передбачених законом.	Прийняття таких змін може призвести до ситуації, коли ефективність і вчасність надання суб'єктом відповідних послуг (а отже і можливість притягнення до адміністративної відповідальності) залежатиме, зокрема, від особи, яка притягатиме до такої відповідальності. Особливо незрозумілою ця пропозиція виглядає з огляду на те, що в проекті закону передбачається, що адміністратор сам може бути суб'єктом аналогічного правопорушення, що створює конфлікт інтересів та ризик корупційних зловживань з боку адміністратора.

Рекомендації: для усунення зазначених корупціогенних чинників необхідно:

- вилучити норми щодо надання додаткових прав та привілеїв суб'єктам господарської діяльності, що займаються спорудженням, експлуатацією та обслуговуванням об'єктів трубопровідного транспорту, нафтових і газових свердловин та оформити такі зміни у вигляді окремого законопроекту з відповідним обґрунтуванням необхідності його прийняття;
- доповнити законопроект змінами до ЦПКУ стосовно порядку розгляду позову про відшкодування товариству збитків, завданих посадовою особою цього товариства;
- вилучити з переліку суб'єктів надання адміністративних послуг «інших осіб»;
- вилучити норму щодо надання адміністратору права на складання протоколів про адміністративні правопорушення.